

**ХРИСТО СМИРНЕНСКИ
СТРАХЛИВИТЕ МУСКЕТАРИ
ИЛИ БАЙ ЯНКОВИЯТ ЩАБ И
ОБЕДИНЕНИЕТО
ТРАГИКОМИЧНА ОПЕРЕТА В
ЕДНО ДЕЙСТВИЕ С ИЗТОЧНИ
ТАНЦИ И ЗАПАДНИ БАЛЕТИ.
МУЗИКАТА
НАРОДНИ МОТИВИ С
МИНИСТЕРСКА РАЗРАБОТКА.**

chitanka.info

Действующие лица:

1. Бай Янко — главен акционер на фалиралата фирма „Общоделие“ — облечен според сезона.

2. Капитан Кръстю — полицейски министър от запаса. Облечен с избелели червеникави панталони и морава куртка. На лявата му страна — само ножницата от шашка.

3. Сакар Леви — продавач на бензинови запалки „И вака може, и така може“. Дегизиран, както си го знаем.

4. Господин Асен — трубадур. Автор на стихотворната сбирка „Болшевизмът" и аз".

5. Чичо Джидро — кръчмар. Собственик на питиепродавница „Ами сега?“.

ДЕЙСТВИЕ I

Сцената представлява кръчмата на чичо Джидро на ул. „Нишка“. Чичо Джидро зад тезгяха си смята вересиите. Над главата му — портретът на Карл Маркс. От лявата страна на Маркса — портретът на Янко Сакъзов с бомба в ръка. От дясната страна на същия — ликът на Шайдеман. На преден план — бай Янко.

Бай Янко (седи до масата с оканица и пее соло).

*Тежко, тежко, вино дайте,
пиян аз дано забравя,
че освен стотина хайти
никой друг не ми остава)... Ах!*

Чичо Джидро. Как никой друг не ни остава! Ами масите? Масите са с нас!

Бай Янко (плачевно). Какви маси бре, братко? Де ги масите?

Чичо Джидро. Ето ги бе, ето ги! Масите са около нас...

Бай Янко (зарадван). Де ги бе, братко?

Чичо Джидро. Как да не ги виждаш бе, джанъм! Ето ги: и столовете, и масите... всичко е около нас!

Бай Янко (въздиша). Ех, тебе ти се шегува... Добре ти е!

Чичо Джидро. Какво ми е добре! На, никой не плаща вересии.

Бай Янко. Кой да плаща, когато всички си заминаха.

Чичо Джидро (елегично). Заминаха. Заминаха... Да-а...
Заминаха си...

Бай Янко. Тежко... *(Трие си очите.)*

Чичо Джидро. Слушай бе, Янко...

Янко не го поглежда...

Янко!

Бай Янко. Какво?

Чичо Джидро. Слушай какво ще ти кажа... я барем ти си плати членската вноска!

Бай Янко. Ех, че го рече! Тамам! Ех, братко, тебе ще ти играят барем в Народния театър „Трите хълма“, ами питаш ли мене... Какво ще правя аз, нещастник.

Чичо Джидро. Ще му се намери колаят! Аз ще пиша драми, ти ще играеш... Барем за актьор те бива.

Бай Янко. Актьор ли?! Омръзна ми този занаят, джанъм! Толкоз години актьорство!... Актьорничи в клуба, декламирай бабини деветини по площади, играй революционни роли в парламента... и вместо благодарност публиката те освирква и си отива!... Ех, народ, народ! И туй било народ!

Чичо Джидро (подскача). Как, „Народ“ ли! Дай аз да го редактирам... Тъкмо кръчмата не върви.

Бай Янко. Какво подскачаш пък ти! Каква редакция те е патила!

Чичо Джидро (смутено). Искях да кажа... ако може така някак си редакцията на „Народ“...

Бай Янко. Мене ме е срам да го наричам вече „Народ“, след като народът си отиде... А пък ти...

Чичо Джидро. Ами няма да го наричаме „Народ“. Можем да го прекръстим „Общое дело“...

Бай Янко. „Общое дело“ ли? Какво общо дело! Най-хубаво — „Частное дело“.

От улицата се чува гласът на Сакар Леви.

Гласът на Сакар Леви. И вака я може, и така я може! Хайде!

Бай Янко. Джидро, я виж какво се е развикал този Сакар Леви навънка.

Чичо Джидро (назъртайки през прозореца). Събрал неколцина души и им продава бензинови запалки. Кандърдисва ги да си опърлят

брадата, за „да си станал модерен човек“.

Бай Янко. Ох, мене отдавна ми гори брадата... (*Вика*). Ей, Сакар, я мене ме зарежи! Опърли мустаците на ония левичари около Георги Бакалов... И за тебе добре, и за мене хаир!

Сакар Леви. И вака кажи, и така може!... (*Отминава*.)

Влиза капитан Кръстю. Подир него по чорапи господин Асен, който плахо се озърта...

Капитан Кръстю: Не бой се бе, Асене. Щом си с мене, от никакви работници не бой се! (*Хваща се за ножницата*.)

Господин Асен. Море я виж да няма някакъв работник... че знам ли аз!

Бай Янко. Работници ли? А, няма, няма такава работа! Успокойте се!

Асен и Кръстю. Слава богу! Отървахме се! (*Пеят*.)

*Години на борческия пламък
на угнетения народ
потискахме с позорен камък
и с чорбаджийски хомот.*

*Душите пълнихме с заблуди,
с престъпна дрямка и лъжи,
заканата на много люде
над нашите глави тежи.*

*С кръвта на морните си братя
опръскахме се в първий ден,
умрели за борбата свята,
душихме живите без свен.*

Бай Янко. Остави тия тъжни песни, Асене, ами я кажи как върви генерал Врангел. Там ми е надеждата.

Господин Асен. А бе и аз за негово здраве свещи паля, ама кой го знае и него. Уж напредва, а все в чиния играе казачок.

Чичо Джидро. Ами какво прави Махно бе, джанъм! Тъкмо сега му е моментът и той да направи нещо. Партийката ни умира, а той

кротува.

Капитан Кръстю. Баба е Махно, баба! Аз да съм там, със 7 пристави и 24 жандари в два дни ще вляза в Москва.

Бай Янко. Ах, сега да ги имахме приставите. Разцепление ли? Шашки вън! Удряй на месо!

Капитан Кръстю (въздиша). Ах, славно време беше тогава... А сега? Сега и демократите не ме искат.

Бай Янко. Каква е тази гюрултия? Чакайте! Тихо! Работници идат.

Чува се полека-лека издигающа се глъчка.

Асен. Сега се спуска... Кръстю! Кръстю!

Хор от работници под прозорците.

*Ведно с великий пулс на бурята всемирна
ний сляхме своя огнен ток
и поздравихме на Възток
и твърдостта, и битката неспирна.*

*Страхливецът е враг, а спящия — престъпник.
Тежко на тези, що вървят
из средния житейски път
и подлостта е вечният им спътник.*

Бай Янко (трепере). Асене бе, я излез и им кажи, че от болшевизма няма файда... Кажи... Излъжи ги нещо! Че иначе...

Господин Асен. Слушайте, другари...

Глас от тълпата. Доволно сме слушали престъпните ви слова! Доволно сте подрязвали крилата на общия подем. Предали Христа за 30 сребърника, вий нямате даже смелостта на Юда Искариотски, за да обремените някоя суха върба с грешните си трупове! Стига!

Втори глас. Престъпници! Къде са министерските ви кресла? Къде е черната ви слава! Във върховния момент, сред страшната буря, която клати основите на буржоазния затвор, вий не намирате думи, за да опетните великото дело на революцията, вие не се спирате пред нищо, за да приспите възбуненото море от роби! Където се мяркат

черните ви силуети, там и колебанието, там и престъплението. Престъпници!

Бай Янко. Нещо ми гори под лъжичката... Вода!

Трети глас. Вместо да си посипете главите с пепел, вместо да скубете косите си и сами да се отдръпнете, за да не заразява мухълът ви здравите пшенични зърна, от които ще бликне хлябът на революцията, вий сипете прах и зараза, омраза и мерзост! Предатели, бъдете мъртви, защото мъртви се родихте, а поискахте живите да приспите!

Бай Янко (се тръшва на пода). Свършено! Не мога повече!

Чичо Джидро и другите го поливат с вода.

Капитан Кръстю. Жлъчката му се спукала! Горкият!

Работниците тръгват, пейки:

*Покойници, вий в други полк минахте,
де няма пошла суета,
ний братски се целунахме, стиснахме
и вам навеки сбогом ний казахме
с закана на уста.*

Господин Асен. Да беше почакал, докато Врангел влезеше в Москва! Ами той току скъса конеца!

Чичо Джидро. Оставете туй, ами я някой да отърчи да вземе първокласната катафалка.

Капитан Кръстю. Защо първа класа? Вземете второкласна.

Чичо Джидро. Първа класа ще вземем. Заслуги има човекът.

Капитан Кръстю. Аз казвам: втора класа... Всички сме със заслуги.

Господин Асен. Първа класа... втора класа... Това е вече класова борба. И това ли дочаках? *(Пада до Янко в безсъзнание.)*

Кръстю хуква под тезгяха. Чичо Джидро дърпа завесата.

Завесата не пада, за да им се видят кирливите ризи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.